

SEZONSKO CVIJEĆE

Sažetak

U sezonsko cvijeće možemo ubrojiti sve cvjetne vrste: jednogodišnje, dvogodišnje i trajnice. Vrijeme cvatnje sezonskog cvijeća je različito. Neke vrste cvatu u rano proljeće, neke tijekom proljeća, zatim na red dolaze ljetnice i na kraju cvijeće kasne jeseni. Kada bismo u vrtu uzgajali samo jednu vrstu sezonskog cvijeća, ono bi cvalo samo u periodu koji je karakterističan za biljku, dok bi prije i nakon cvatnje vrt bio prazan. Ako pak kombiniramo više vrsta sezonskog cvijeća, cvjetna sezona može nam trajati gotovo cijelu godinu. Potrebno je samo dobro isplanirati budući izgled cvjetne gredice.

Ključne riječi: sezonsko cvijeće, vrijeme sadnje, vrt, cvjetna sezona, planiranje

Uvod

Naziv sezonsko cvijeće nije nikakav znanstveni naziv za određenu skupinu biljaka, već se odnosi na način uzgoja ovih biljaka. Naime, navedene biljke kupujemo kao prijesadnice, sadimo ih na odabrano mjesto u vrtu, a nakon što ocvatu, u većini slučajeva ih više ne uzgajamo, bacimo ih.

Dolazak proljeća najavljuju nam maćuhice, potočnice i tratinčice, kojima svjež proljetni zrak osobito odgovara. Nakon što proljetno cvijeće ocvate, na njegovo mjesto treba posaditi ljetno cvijeće. Prvo mjesto pripada pelargonijama. Novouzgojene sorte dolaze nam u bezbroj boja, sitnih ili krupnih cvjetova, grmolikog ili visećeg rasta. I velike cvjetne čašice petunije vrlo su omiljene. Fuksije u mnoštvu boja i bizarnih cvjetova pružaju pomalo egzotičan ugođaj. Begonije, s cvjetovima od veličine novčića do veličine tanjura, u raznim bojama, papučica, procijepak, lobelija, nederak, mnoge sorte šarenih kopriva, sitnocvjetne i krupnocvjetne kadifice, samo su mali dio bogatog izbora ljetnog cvijeća. Kada ljetno cvijeće prestane tjerati pupoljke, vrijeme je za još jednu promjenu. Dolaskom jeseni bliži se sezona krizantema. Ima ih više vrsta, raznih boja i oblika cvijeta. Zimi obično vlada pustoš u cvjetnjaku, a da to ne bude tako, u jesen posadite vrijesak koji će unijeti malo živosti u vrt.

Hoćete li sadnice sezonskog cvijeća kupovati ili ćete ih sami uzgajati, ovisi o vama samima. Razmišljate li o samostalnom uzgoju bilja, možda vam pomogne nekoliko savjeta. Prvo isplanirajte cvjetnu gredicu ili nešto drugo za što koristite cvijeće, kupite sjeme cvijeća koje želite i možete početi s uzgojem. Na svakoj vrećici sjemena pojedine

¹ Darko Kantoci, dipl.ing. agr.

vrste navedeni su rokovi sjetve i presađivanja, te razmaci sadnje. Pridrđavajte se zadanih rokova jer o njima znatno ovisi uspjeh. Za sjetvu će vam biti potrebno kljajalište, to može biti drveni sandučić, plastična kadica ili kašeta od stiropora. Kljajalište napunite finom zemljom, dobra je kupovna humusna mješavina, sjeme posijte omaške i pokrijte ga tankim slojem zemlje. Nakon sijanja zemlju u kljajalištu navlažite, najbolje pomoću prskalice. Kako bi se ubrzalo nicanje, kljajalište se pokrije staklom ili plastičnom folijom. Kada biljke niknu, pokrov maknemo, biljke postupno izlađemo suncu i nasad drđimo na zračnoj mjestu. Kada se biljke dovoljno razvijaju, obično u fazi 3 do 4 lista, pikiraju se, odnosno presađuju. Obično se biljke presađuju u lončiće, svaka posebno. Ostatak biljaka ostavite u kljajalištu, presadite ih na veći razmak i dopunite kljajalište zemljom. Presađene biljke brzo će napredovati i kada dođe vrijeme sadnje na otvoreno, presadite ih.

Sezonsko cvijeće u vrtu se koristi kao bordura, rondela, u pravilnim ili nepravilnim formacijama. Imate li maške i strpljenja, cvijećem možete “slikati” na travnjaku. Kod sadnje vrijedi samo jedno pravilo - sezonsko cvijeće uvijek sadite u grupi, najmanje 3 do 5 biljaka.

Od velikog broja sezonskoga cvijeća neke su ipak češće, dostupne na tržištu i omiljene kod ljubitelja cvijeća.

Pelargonija (*Pelargonium zonale*)

U narodu je nazivaju muškatla, điran, žeravac, što dokazuje koliko je raširena. Vodeća je biljka u uzgoju ukrasnog cvijeća. Obilno cvate, otporna je na bolesti i štetnike, a nove sorte otporne su na vremenske utjecaje. Cvijet je raznih boja: bijele, ružičaste, crvene ili ljubičaste. Visine je 30 do 50 cm.

Sije se vrlo rano u kljajalište kako bi dobili biljke koje će cvasti već krajem svibnja. Optimalna temperatura klijanja je 20 do 22 °C. Sjeme se lagano pritisne i pokrije tankim slojem zemlje. Kada biljčice dobiju 4 lista, pikiraju se na veći razmak. Kasnije se presađuju u pojedinačne lončiće. Od sredine svibnja iznose se na otvoreno. Pelargonija ne može prezimiti vani, a prezimljavanje je moguće u suhoj, zračnoj i hladnoj prostoriji (5 °C). Ocvale cvjetove redovito treba uklanjati jer se time potiče ponovni cvat. Pogodna je za cvjetne gredice na suhim i sunčanim mjestima.

Slika 1: Pelargonija

Petunija (*Petunia hybrida*)

Nove hibridne sorte znatno su otpornije na kišu. Bogato cvatu cijelo ljeto. Cvjetovi su raznih boja: crveni, ružičasti, bijeli, žuti, boje lavande, ljubičasti, a postoje i dvobojne sorte. Sorte uspravnog rasta narastu 15 do 30 cm visine, a viseće oko 80 cm. Treba ih saditi na sunčano mjesto zaštićeno od vjetra i kiše.

Posijano sjeme ne treba prekrivati zemljom, dovoljno ga je lagano utisnuti. Kada biljke dobiju 2 lista, pikiraju se na razmak 4 x 4 cm, a kasnije u pojedinačne lončice. Presađuje se od sredine svibnja na razmak 20 do 25 cm. Ocvale cvjetove obavezno treba uklanjati kako bi se potaknulo stvaranje novih cvjetova. Sorte otporne na zimu prikladne su za uzgoj u vrtu.

Nedirak, netik, vodenika (*Impatiens walleriana*)

Gotovo da ne postoji druga biljka koja tako dobro raste bez posebnih zahtjeva i posebne njege. Dugo i bogato cvate na zasjenjenim mjestima, ispod drveća ili grmlja. Biljka je grmo-lika, razgranata. Boje cvijeta su razne: bijela, ružičasta, crvena, grimiznocrvena, narančasta, a postoje i dvobojne sorte. Visine je 10 do 30 cm.

Sijati u ožujku. Sjeme se ne pokriva zemljom, samo se lagano pritisne. Klijališne sandučice ne držati na suncu. Nakon nicanja premjestiti ih na hladnije mjesto. Kada biljčice dobiju 2 do 3 lista, pikiraju se u pojedinačne lončice. Od sredine svibnja presađuju se na otvoreno na razmak 20 x 30 cm. Mogu se presađivati u punom cvatu. Prekrasna biljka, zahvalna za uzgoj na cvjetnoj gredici.

Lobelija (*Lobelia erinus*)

Lobelija je zahvalna za uzgoj, neumorno cvate sitnim cvjetićima te tako tvori raskošni

Slika 2: Petunia frillytunia

Slika 3: Impatiens walleriana

Slika 4: Lobelia erinus

cvjetni tepih. Cvijet je plave boje. Niska biljka, visoka tek 10 do 15 cm. Sadi se na sunčano ili polusjenovito mjesto.

Sijati u sandučiće. Sjeme ne pokrivati zemljom, samo lagano pritisnuti. Nakon 2 do 3 tjedna nasad pikirati u lončiće. Sredinom svibnja presaditi na otvoreno, na razmak 10 do 15 cm. Omiljena biljka za cvjetnu gredicu, za obrube, kao pokrivač tla, a moguć je uzgoj i u loncu.

Slika 5: *Ageratum houstonianum*

Mirisna kunica (*Ageratum houstonianum*)

To je biljka koja bogato cvate, kompaktnog je, grmolikog rasta. Osobito je lijep kontrast između cvjetova i bujnog lišća. Boja cvijeta je različita: plava, ljubičasta, purpurna i bijela. Visine je 15 do 60 cm. Sadi se na sunčano, zaštićeno mjesto.

Sije se u kljajalište ili u lončiće od veljače do travnja. Sjeme se lagano pritisne i pokrije slojem zemlje.

Nakon pojave trećeg para listića mlade se biljčice pikiraju u lončiće. Od svibnja se presađuju na otvoreno, na razmak 20 x 20 cm. Ocvale cvjetove redovito uklanjati i zalijevati za sušnog razdoblja. Prikladna je kao pokrivač tla.

Kadulja (*Salvia splendens*)

Kadulja se odlikuje raskošnim cvijetom koji čini živi kontrast s bujnim zelenilom lišća. Dug period cvatnje sve do kraja listopada čini kadulju vrlo značajnom za ljetno-jesenski uzgoj. Cvijet je crvene ili žute boje. Sadi se na sunčano mjesto.

Slika 6: *Salvia splendens*

Kod rane sjetve u kljajalište kadulja cvate već u svibnju ili lipnju. Kada biljčice dobiju 4 lista, presađuju se u lončiće. Na otvoreno se presađuju u svibnju, na razmak 25 do 30 cm. Ocvale cvatove ukloniti kako bismo potaknuli grananje i ponovni cvat. Idealna biljka za cvjetne gredice. Dobro se slaže s kadificom, verbenom, gazanijom, sanvitalijom, plavom kaduljom i zvjezdanom.

Verbena (*Verbena*)

Ovu biljku odlikuje neobično bogata i dugotrajna cvatnja. Otporna je na kišu, štetnici je gotovo ne napadaju. Bujnog je rasta. Boja cvijeta je različita: bijela, ružičasta, skerletna, vinskocrvena, plava, jednobojna ili s bijelim okom. Visine je 20 do 40 cm. Sadi se na sunčano mjesto.

Obavezno se uzgaja iz preduzgoja u lončićima ili kljajalištu. Kada se pojave 2 do 3 lista, obavi se pikiranje. Od sredine svibnja sade se na otvoreno, a tada se može obaviti i direktna sjetva. Razmak sadnje je 25 do 30 cm. Osobito je pogodna za gredice, za obrube ili kao podrast ispod visokih biljaka. Vrlo dobro se kombinira s lobelijama.

Slika 7: *Verbena x hybrida*

Kadifica (*Tagetes*)

Tagetes patula je biljka niskog rasta, univerzalna, nezamjenjiva vrsta s kompaktnim, grmolikim rastom, mnoštvom cvjetova živih boja. *Tagetes tenuifolia* je vrsta sitnih cvjetova i listića. *Tagetes erecta* je srednje visoka vrsta jakog račvastog, grmolikog rasta. Sve kadifice neprekidno cvatu nekoliko mjeseci. Novim uzgojem dobivene su F₁ hibridne sorte koje su izgubile karakterističan, jak miris. Boja cvijeta je različita: žuta, narančasta, bakrena, crvenosmeđa, jednobojna ili dvobojna. Visine je 15 do 90 cm. Sadi se na sunčano mjesto.

Slika 8: *Tagetes erecta*

Rana cvatnja pretpostavlja uzgoj u kljajalištu. Kada biljčice dobiju 4 lista, pikiraju se posebno u lončiče. Sredinom svibnja presađuju se na otvoreno, na razmak 20 do 25 cm za niske i 40 do 50 cm za visoke sorte. Moguća je i sjetva na otvorenom od sredine svibnja. Kadifice se mogu presađivati i u vrijeme cvatnje. Ocvale cvjetove treba uklanjati da se potakne nova cvatnja.

Niske sorte pogodne su za obrube gredica, dok su visoke pogodne za kolorističke efekte uz zimzelene biljke.

Gazanija (*Gazania splendens*)

Ovo je vrlo izdržljiva biljka, no kod nas ne može prezimiti vani pa je uglavnom uzgajamo kao jednogodišnju. Za vrijeme cvatnje treba joj puno sunca kako bi otvorila cvjetove. Boja cvijeta je različita: crvena, narančasta, smeđa, ružičasta, bijela, žuta.

Slika 9: *Gazania splendens*

Visoka je 20 do 30 cm. Sadi se na sunčano mjesto.

Sjeme se lagano pritisne i pokrije tankim slojem zemlje. Nakon što izrastu dva para listova, pikira se u lončiće u kojima ostaje dok ne prođe opasnost od mraza. Tek tada se presađuje na otvoreno, na razmak 25 x 30 cm. Prikladna je za kamenjare.

Slika 10: *Calendula officinalis*

Neven (*Calendula officinalis*)

Neven brzo raste, nema posebnih zahtjeva. Grmolikog je rasta, razgranat, dugo cvate jednostavnim ili punim cvjetovima. Boja cvijeta je različita: svijetložuta, žuta, narančasta, sa tamnosmeđom sredinom. Visine je 30 do 50 cm. Sadi se na sunčana mjesta, iako podnosi i polusjenu.

biljke treba prorijediti ili presaditi na razmak 15 do 20 cm. Ocvale cvjetove treba redovito uklanjati kako bi se potaknulo stvaranje novih cvjetova. Može se presađivati i za vrijeme cvatnje. Neven je tipična biljka starih seoskih vrtova. Vrlo je dekorativan u širokim i niskim cvjetnim gredicama.

Sije se direktno na otvoreno, omaške ili u redove s razmakom od 25 cm. Pregusto posijane

Slika 11: *Zinnia elegans*

Cinija (*Zinnia elegans*)

Cinija je biljka koja se odlikuje raznolikošću, visinom rasta i veličinom cvjetova. Sitnocvjetne, niske vrste često su otpornije na bolesti od krupnocvjetnih. Vrijeme cvatnje je dugo. Boja cvijeta je bijela, žuta, ružičasta, crvena, narančasta i ljubičasta. Visine je 15 do 90 cm. Sadi se na sunčano mjesto.

Želimo li raniju cvatnju, sijemo je u kljalište. Kada izrastu 2 do 3 lista, pikirati u lončiće. Na otvoreno se presađuje sredinom svibnja. Posijemo li je na otvoreno nešto kasnije, produžit ćemo vrijeme cvatnje. Razmak sadnje je 20 do

25 cm. Raznolikost u visini dopušta nam razne kombinacije. Patuljaste cinije pogodne su kao obrub, neke su dobre za kamenjare, a gotovo sve su primjenjive za cvjetne gredice i gredice s trajnicama.

SEASONAL FLOWERS

Summary

All flower sorts can be included in seasonal flowers: annual, biennial and perennial. Time of flowering of seasonal flowers is different. Some of them flower in early spring, some during spring, then there are summertime flowers, and in the end, the flowers of late autumn. If we were cultivating only one sort of seasonal flower in the garden, it would flower only in the period characteristic for that plant, and before and after the flowering, the garden would be empty. On the other hand, if we combine several sorts of seasonal flowers, the flowering season can last for almost the entire year. It is only necessary to plan well the future appearance of flower-bed.

Key words: seasonal flowers, time of planting, garden, flowering season, planning

POLJO POSAVEC d.o.o.

Scotts

OSMOCOTE

Granulirana gnojiva kontroliranog otpuštanja hranjive tvari za vrhunske rezultate osnovne gnojidbe.

16+9+12+2,5MgO+Me 3-4 mj.
15+9+12+2,5MgO+Me 5-6 mj.
12+10+18+2 MgO+Me 5-6 mj.

PETERS

Vodotopiva gnojiva za uspješnu kontrolu bilja u uzgoju tijekom vegetacije. Kristalno bistré otopine sa ili bez dodataka kiseline različitih omjera NPK elemenata te dodatkom mikroel., a neka i sa Ca Mg.

-Starter 10-52-10 za razvoj korijena
-27-15-12 za nedostatak mikroelem. folijarno
-18-10-18 za vegetaciju
-13-5-20+Ca za nedostatak kalcija
-6-18-36 za obilnu cvatnju i dr.

Profesionalni Floragard substrati:

Tks 1 i 2, Florabalt, Floradur C i B, Tipo S

Zastupnik:

POLJOPOSAVEC

M.Gupca 5a, Dunjkovec

40 305 Nedelišće

Tel.: 040 829 368

Fax.: 040 829 534

Prodajni prostor: ŽITNJAK, Veletržnica cvijeća, hala H8, Zagreb. Ponedjeljkom, srijedom i petkom od 7,00-14,00 sati.

Za ostale distributivne centre (diljem Hrvatske) i sve ostale upite kontaktirajte nas na brojeve tel.:

040/ 829 368; 091/ 1 829 534; 091/ 4 829 369